

Tarp Kijevo ir Gomelio vokiečių armijos pradėjo supti dideles sovietų jėgas

Vokiečių kariuomenė artinasi prie Talino, o suomiai yra tik 15 km nuo Viipurio.
Per praėjusį mėnesį buvo numušti 1044 anglų lėktuvai

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. VIII. 23. DNB. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Rytų fronte karo veiksmai planingai vyksta toliau.

Prie Anglijos pietryčių pakraščio kovos lėktuvai vakar nuskandino vieną 1.000 tonų talpos prekybos laivą. Praėjusia naktį karinės oro pajėgos bombardavo kelius Anglijos aerodromus. Minogaudžiai ir sargybos laivai Lamanše numušė du britų bombonešius.

Naktį i rugpiūčio 22 d. vokiečių kovos lėktuvams puolant britų laivyno bazę Aleksandrijoje, bombomis buvo pataikyta i uosto įrengimų ir tiekimo įmones. Kilo didesni gaisrai.

Praėjusia naktį britų lėktuvai īvairiose vakaru ir pietų vakaru Vokietijos vietose be didesnio pa-

sisekimu numetė sprogstamuju ir padegamuji bombų. Zenitinė artillerija numušė vieną britų lėktuvą.

IS FIURERIO VYRIAUSIOSIOS BŪSTINĖS. VIII. 24. DNB. Vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė praneša:

Ukrainoje vokiečių kariuomenė paėmė iki šiol prieš atkakliai ginta Dniepro prietiltį — Čerkasus. I šiaurės vakarus nuo Kijevo buvo vejamasis sumušias priešas, jam bėgant per Dniepro upę ir už jos. I pietus nuo Ilmeno ežero buvo sumuštas gana stiprios sovietų pajėgos, kurios buvo aštuonios už Lwato upę. I mūsų rankas pateko daugiau kaip 10.000 belaisvių ir dielis grobis.

Estijoje kovojuanti mūsų kariuomenė supamuoju puolimu paslinko Talino kryptimi.

I abi puses nuo Ladogos ežero mūsų sajungininkų suomiu ypatingai narsias vykdomas puolimas ir toliau sekasi.

Šiaurės Afrikoje rugpiūčio 22 d. vokiečių smingamejį lėktuvai sekmingai bombardavo Tobruko uostą. Gerai palaikyti bombos nutildė zenitines baterijas, sunaikino amunicijos sandėlius ir sužalojo kelis laivus. Kovos lėktuvai paskutinę naktį sekmingai bombardavo priešo iškrovimo vietas prie Marse Matruko. Priešas nei diena, nei naktį i Reicho teritoriją nebuvo atskrides. Nuo birželio 22 iki rugpiūčio 23 d. britų karo aviacija per mūslus viršum Didžiosios Britanijos, viršum Jūrų prie britų salos ir Šiaurės Afrikoje, taip pat per Reicho ir okupuotu sričių puolimus neteko 1044 lėktuvų. Karo aviacija numušė 916,

e karo laivynas — 128 britų lėktuvus. Per tą laiką per kovas su Didžiaja Britanija žuvo 127 mūsų lėktuvai.

— o —

BERLIN. DNB. Prasidedant trečiam karo su sovietais mėnesiu, karo veiksmai visame Rytų fronte eina sekmingai toliau. Kaip DNB papildomai dėl kariuomenės vadovybės pranešimo patyrė svarbiausi pažymiai yra šie: a) Patikrinimas viso vidurinio ir žemutinių Dniepro fronto, iš kur bus daromas naujos operacijos pietiniai fronte;

b) Prasidedęs stiprios sovietų kariuomenės grupės apsupimasis, tarp Rundstedto vadovanijos vokiečių kariuomenės kariojo sparno ir Bocko vadovaujamos kariuomenės gru-

pės dešiniojo sparno srityje, esančioje tarp Kijevo ir Gomelio; c) Apsupamojo pobūdžio žygiamas prie paskutinių jūros bazės Baltijos krašte, buvusios Estijos sostinės Talino.

Aiškiai matyti, kad vokiečių kariuomenės vadovybė karo veiksmus su Sovietų Sąjunga vykdo planingai ir kad sovietų vadovybė, priešingai, yra priversta beveitiskai gintis, nerodydama žymių, kad būtų ketinama imtis platus masto priešpuolio. Nors sovietai dar ir savo Europos teritorijoje tebeturi plačią erdvę bėgti nuo smūgių.

Kovos dabar jėjo i betarpiskos rungimosi dėl svarbiausių krašto gamybos ir administracijos vietovių stadiją. Tas vietas pralaimėjė, bolševikai nebegali toliau pajėgai priešintis.

Jei net britų ir amerikiečių pagalba tikrai būtų suteikta, tai, atsižvelgiant į tolimus transporto keilius, ši pagalba nebeatėtų laiku, kad galėtų nulemti dabar pradėtus didžiuosius lemiamus mūšius.

HELSINKIS. VIII. 24. DNB. Suomijų telegramu agentūra praneša, kad

sovietų kariuomenė, kuri žygiauja į Viipuri, yra tik 15 kilometrų nuo to miesto.

KIEK ŽUVÖ ŽMONIŲ PER MASKVOS BOMBARDAVIMUS

STOCKHOLMAS. DNB. Reuterio žiniomis iš Maskvos, per 24 orų puolimuis prieš Sovietų Sąjungos sostinę 736 žmonės buvo užmušti, 444 sunkiai ir 2.069 lengvai sužeisti.

Jame buvo rasta nepaprastai vertingos karienės medžiagos

Tuo keliaujau filmu juosteliu ritinys. Vienas aviacijos karieninkas pasiima planą, iš kurio matyti, kur už bolševikų fronto yra municijos ir skystojo kuro sandėliai. Apie jų buvimo vieta Maskvos generalinio štabo jau nebereiks informuoti. Nežiūrint užmaskavimo, netrukus i juos visus pataikoma. Tarška rašomosios mašinėlės, kurių šiuo momentu tapo svarbus karinis ginklas. Pranešimai keliauja ten ir atgal. Ko nelaimingesnis Ivanas Afanasjevas į savo paskirties vieta, nenugabeno, ta gabena dabar vokiečių ryšių lėktuvai.

Šiaip ar taip, tai nebuvu koks nors džiaugsmo pareiškimas, kuri sovietų maršalas turėjo pasiusti i Maskvą. Tatai matyti iš smulkiai daviniai apie bendrus nuostolius, kurie vienai iš jo armiju buvo padaryti per 14 dienų. Tai yra nuostolius atvaizduojantieji skaičiai, kurie toli prašoka mūsų apskaičiavimus ir kurie nepaprastai pa-

veikia, jei ir visai nesuparaližuojaja, minimu kariuomenės dalinu karienų pajėgumą. Labai žymiu nuostoliu padaryta sovietų sunkvežimiams. Tuo būdu Vorošilovo sunkiskundimas, kad užfronte nebeefektyvus, pasirodo suprantamas. Ir čia buvo vokiečių tarnaujantų suteikti ir suregistravoti tikslas motociklų, traktorių ir speciaių vežimų skaičiai.

Galėtume dar ilgai kalbėti apie tai, ką mums nušvietė Ivanas Afanasjevas. Iš sovietų laiškų Maskvos karieninkų žmonomis arba polithiurui galėtume pranešti idomius dalykų. Tačiau laikas neleidžia mums to padaryti, o iš Sovietų Sąjungos maršalo ryšių lėktuvius neatliko jokių kito patarnavimo, kaip pagreitinima žygio į Rytus, kuris nepermaldaudujamai bus vedamas iki galo.

„Pravda“ ragina gyventojus pradeti visuotinį partizaninį karą

HELSINKIS. DNB. Sovietų radio žiniomis, „Pravda“ paskelbė vedamajai apie liaudies gynimosi junginių sudarymą. Tie junginiai bus sovietų armijos atsarga. Kiekvienas miestas, kiekvienas kaimas, kiekvienas fabrikas ir kiekvieni namai turi būti paversti tvirtovė, ir kiekvienas Sovietų Sąjungos pilietis turi stoti i bendrą kovą — sak-

ma tame straipsnyje. Petrapilio jau dabar esas paverstas karo stovyklą. „Pravda“ savo straipsnyje baigia šitaip: „Mūsų kraštai gresia bausis pavojus. Kiekvienas turi mokėti valdyti šautuvą ir kulkosvaldį. Liaudies gynimosi junginiai turi būti vis platiu organizuojami. Tebūnė šau' uvas „kiekvieno Sovietų Sąjungos piliečio nuotačą“.

STOCKHOLMAS. DNB. Iš vieno specialaus Reuterio agentūros pranešimo apie dabartine padėti Petrapilio darysi aišku, kad viešasis Petrapilio gyvenimas yra visiškai pasikeitus. Reuterio pranešimu, Petrapilio gėrimas žygiauja ilgos kariuomenės dalinių eilės, kurios kaip atsarginės dalys bus nusiuistos į frontą. Palei kelius, einančius Vorošilovo vadovaujamų kariuomenės dalinių fronto link, o taip pat mi-

kuose esą sudaryti šimtai patriotų junginių, kurių tikslas bus, prieškus, dalyvauti partizaniniame kare. Pramogų beveik visiškai nėsa, ir gyventojai esą paruošiami apsaugos būriams.

SUNAIKINTAS BOLŠEVIKU SIUSTAS DESANTAS I ES

TIJA

BERLIN. DNB. DNB žiniomis, vokiečių kariuomenės budrumo dėka rugpiūčio 23 d. buvo sutrukdyta sovietams išlaipinti kariuomenės Estijos krante. Bolševikai trimis dienomis prisirartino prie Estijos kranto ir mėgino išlipti į krantą. Vokiečių šarvuoti naikintuvai tuožėmė žaudyti į laivus ir bolševikus sunaikino.

Penki sovietų laivai užplaukė ant minų

BERLIN. DNB. Kaip buvo pastebėta iš kranto, Suomijos ilankoje penki sovietų laivai užplaukė ant minų. Orą su trumpomis pertraukomis sukrėtė smarkūs sprogimai. Tolumoje buvo matyti pakilusius aukštai į dangų jūros vandens stulpus. Iš penkių laivų po to nebuvo matyti nei vieno.

IRANE KVEPIA KARU

NEW YORKAS. DNB. Associated Press pranešime iš Ankaro nurodomas galimumas, kad artimiausiomis savaitėmis britų ir galimas dalykas, sovietų kariuomenė pulsi Iraną. Teherane gyventojai amerikiečiai įspėti, jei kiltų karas, pasisiepti Jungtinii Valstybių ambasadoje Teherane.

Šaukiantieji dangun keršto bolševiku darbai

BERLIN. DNB. Buvusiu kazokų kareivinių aikštėje prie Gomelio rugpiūčio 21 d. buvo surasti greitomis užkasti šešių vokiečių kareivių vienų lavonų. Tuo padarytas tyriėjimas ir civilinių gyventojų apklausinėjimas parodė, kad bolševikai šiuos į nelaisvę patekusius žemės nesužiūstus vokiečių kareivius kareivinių kieme prirošo plikus prie stulpų. Juos apsusipusius sovietų kareiviams besityčiojant, jiems buvo nupiautos ausys ir

nosys ir išbadytos akys. Dviem kareiviams buvo nupiautos lūpos. Dėl kraujo netekimo nusilpusiems kareiviams buvo pilamas ant galvų vanduo, norint juos vėl atgauti. Pagaliau,

bolševikai visiems šiemis vokiečių kareiviams dar gyvius išplovė lyties organus. Vokiečių kareivai, kurių tarpe buvo du karieninkai, mirė kančioje.

Sovietai Amerikoje pareikalavę už 1 milijardą dolerių karo medžiagos

NEW YORKAS. DNB. „New York Herald Tribune“ Vašingtono korespondentas praneša, kad federalinėje sostinėje yra pasklidę daug gandų dėl Jungtinės Valstybių pagalbos Sovietui Sąjungai. Tarp kitokų, tvirtinama, kad Sovietų Sąjunga pareikalavusi už vieną milijardą dolerių karo me-

džiagos. Dešimt nuošimčių tos medžiagos turi būti perduota sovietams artimiausiomis savaitėmis. Tačiau JAV ginklavimosi valdininkai pareiškė, kad dešimt nuošimčių reikalaujančios karo medžiagos vargai galės būti per tokį trumpą laiką pateiktai.

DUFF COOPERIS ŽADA ILGAI BŪTI SINGAPŪRE

TOKIO. DNB. Duff Cooperis, kuris dabar, važiuodamas į Toliuosis Rytus, sustojo Jungtinėse Valstybėse, pareiškė „Tokio Niči Niči“ New Yorko atstovui, jog jis ketina tris ar keturis mė-

Žinios iš Rytų fronto

Kaip buvo laimėtas Gomelio mūšis

BERLIN. DNB. Mūšyje prie Gomelio ir į šiaurę nuo jo, kuris rugpjūčio 20 d. šioje srityje baigėsi sunkiu sovietų karinių pajėgų pralaimėjimu, kaip DNB iš karinių sluoksnų patyrė, buvo sumuštis dvi sovietų armijos. Mūšis jau prasidėjo rugpjūčio 10 d., kai pėstininkų ir šarvuociai divizijos į pietryčius nuo Kričevo, lygiai 110 kilometru i pietus nuo Smolensko, apsupo stiprius sovietų pajėgas ir pradėjo jas naikinti.

Kelios sovietų divizijos čia buvo apsuptos. Jos nuolat mēgino prasiliužti, tačiau kie tuose mūšiuose būdavo atmušamos.

Ju padėtis pasidėrė beviltiška, kai vienas sustiprintas pėstininkų pulkas iš šiaurės išsibrovė į tą apsupty divizijų vidurį.

Apsuptieji sovietai buvo sunaikinti arba paimiti į nelaisvę.

Jau rugpjūčio viduryje į vokiečių rankas buvo patekė 20.000 belaisvių, 32 šarvuociai, 85 patrankos ir vienės šarvuotuose traukinys.

Antrasis smūgis prasidėjo iš vakarų į pietus nuo Rogacėvo.

Vadinas, 80 kilometrų į pietus nuo Mogilevo ir 110 kilometrų į pietus vakarus nuo Kričevo, prie Dniepro. Cia vokiečių pėstininkų divizijos laimėjo vieną perėjimą. Jos pralaužė kietai ginaama Dnieper liniją, o tuo tarpu kitos pajėgos į vakarus nuo Sošo, vadinas, srityje tarp Dniepro ir Sošo, prasilaužė į pietus.

Vokiečių divizijos apsupo dar vieną priešo kariuomenės grupę srityje, esančioje į pietų rytus nuo Rogacėvo.

Ta sovietų kariuomenės grupė buvo sunaikinta. Buvo paimita į nelaisvę beveik 20.000 bolševikų.

Sunaikinus apsupus sovietus į pietų rytus nuo Rogacėvo, vokiečių motorizuotieji pėstininkai ir šarvuociai junginiai veržesi į rytus nuo Sošo, t. y. į pietų rytus nuo Kričevo, kelomis puolimo bangomis į pietus. Ivykdžius koncentrinį puolima, nukreiptą į Gomelį, rugpjūčio 19 d.

Buvo užimta šis svarbus geležinkelį ir plentų mazgas, kuri maršala Timošenko buvo išsirinkęs savo vyriausiajam štabui.

I rytus nuo Gomelio buvo veržiamasi iš Kričevo ir Roslavlio srities į sritį, esančią į pietų rytus

nuo Klinci, t. y. apie 100 km į rytus. Iš Gomelio sovietai nebegalėjo atsitraukti į rytus. Jie buvo priversti kovoti aplink į šiaurę nuo Gomelio.

Buvo apsuptos, sumuštose, sunaikintos, arba paimitos į nelaisvę 17 šaulių, 2 šarvuociai, 5 kavalerijos divizijų ir vienos motorizuotosios divizijos dalys į dvi skubiai atsiskotos oro desantų brigados.

Belaistių skaičius toje srityje pagal naujausius pranešimus, pakilo iki 87.000. Į vokiečių rankas pateko 169 tankai, 912 patrankų ir du šarvuotieji traukiniai.

Apetitas ateina bevalgant...

AMERIKOS JAUNUJŲ DEMOKRATŲ REIKALAVIMAI

NEW YORKAS. DNB. Jaunuju demokratų klubo Louisvillėje (Kentukyje) metinėje susirinkime buvo pateiktos rezoliucijos, kurios reikalaujama okupuoti Dakara, Kapverdo salas, bazes Sibire priešais Aliaską, Singapūrą ir kitus strateginius punktus. Toliau reikalaujama nutrauktį diplomatinius santykius su Vichio vyriausybe išginkluotos intervencijos prieš Japoniją.

EGIpte IVEDAMA VISUOTINĖ KARO PRIEVOLĖ

TUNISAS. DNB. Žiniomis iš Kairo, Egipto parlamentui apsvarsysti pateiktas išta'ymo projekto, kurioje reikalaujama okupuoti Dakara, Kapverdo salas, bazes Sibire priešais Aliaską, Singapūrą ir kitus strateginius punktus. Toliau reikalaujama nutrauktį diplomatinius santykius su Vichio vyriausybe išginkluotos intervencijos prieš Japoniją.

PIETU ATLANTE PASKANDINTAS ANGLIŲ LAIVAS

NEW YORKAS. DNB. New Yorko laivininkystės sluoksniuose patiriamas, kad britų prekinis laivas "Tottenham" (476 brt.) buvo paskandintas pietiniame Atlante. Laivas pradėjo plaukoti į prieš metus. "New York Sun" praneša, kad netoli nuo Buenos Aires buvo aptikta viena "Tottenham" gelbėjimosi valtis.

MADRIDAS. DNB. Vokiečių ir ispanų atstovai pasiraše Madride sutarti dėl Ispanijos darbininkų siuntimo į Vokietiją.

„Nukariautojai“

Veiksmas vyksta viename Kauno knygynė. Vienas po kito eina bolševiku komandieriai. Ir kiekvienas vis su tuo pačiu klausimu:

— Ar turite vokiečių kalbos žodynų?

— Išparduoti!

— O gal gramatikų?

— Taip pat neturime! — atsako pardavėjas.

Štai kitas klientas. Matyt, politinis vadovas. Jam jau nepakanka vien tikslų žodynų ir gramatikų. Is veido matyti, kad jis jau tuos dalykus yra nugalejęs. Jis stačiai pradeida:

— Prašau man Bismarką!

— Tai prašom pasakyti, ka tokiu: turime monografiją, memuarus...

— Ne, man prašau patį Bismarką, be jokių priedų!

Pardavėjas nucina, pasiknisa ir atneša storą knygą. Bolševiku karevės ja pavarto, pavarto ir sako:

— Taip, tai tikras Bismarkas, bet jis parašytas vokiškomis raidėmis!

— Taip, drauge komandieriu, kitokiomis raidėmis mes neturim...

— Nieko nebus, drauge, man nesusidoroti su tom vokiškom litarom — kažkokios keistos jos!

Taip ir išėjo draugas komandierius neapsišvietės, keikdamas tas keistasių literas ir tuos žmunes, kurie jas išgalvojo, kurie vargsū ne davė progos suprasti didžiojo vokiečių vado politinį paslapčių. O vargsū komandieriu viršininkai ne kartą yra sake, kad norint priešas nugalėti, reikia jį gerai pažinti.

Veiksmas vyksta rašytoju namuose. Itempi laikai, vokiečių perga lingoji armija sutriuškina angli

pastangas b. Jugoslavijoje. Ir drauge nušluusto nosi bolševiku „politikams“. Rašytoju klubė vienas kitas prasitaria puse burnos apie bolševikiškos „paramos“ vertę. Norėdami užkirsti „gandams“ kelias, klubo vadai pasikvietė majorą Tokarevą. Išėjena į tribuną iš lietuviškos medžiagos pasiūtė munduru bolševikas. Jame pastebime kitu naujoviu: vetejo tradiciškai susivėlusių plauku šis politinis vadovas didžiuojasi per vidurpertska sūkuoseną, o veidas taip pat kiek kultūringesnis už standartinį bolševiko išraiška. Klausytojai tikisi ši tą išgirsti gudresnio. Kalbėdamas komisaras dažnai ranka taiso plaukus ir žūrišė į Lietuvos pirkta rankinį laikrodika. Ir, o stebuklas, kartais nusiypso.

Girdi, Molotovas pasakė, kad kai kuriai nesimato galo. O jei taip pasakė Molotovas, tai karo galo tikrai ir nesimato. O jei nesimato karo galo, tai visko dar gali būti. Sovietų garantija Jugoslavijai turėsiant kolosalės reikšmės, atėjus momentui, sukiliant liaudis ir sakysiant: štai mūsų tikrėjų draugai, kurie nelaimėje mums ištiesė pagalbos ranką! O tas momentas tikrai ateisias, nes kai kuriai dar galo nesimato. Girdi, Stalinas dabar paskelbė penkiolikmetį, per kurį Sovietų Sajungą prisivysianti Jungtinės Amerikos Valstybes. Tam reikia fabrikams dar daug išvežti mašinų ir įrengimų. Tada netekia bioti priešo. Stai dėl ko Sovietų Sajungą prekiaujanti su Vokietija ir net su Japonija padariusi sutartį.

Mes vokiečiams duonelės, o mums jie — mašinėliu. O japonai

BERLIN. VIII. 24. DNB. Vokiečių karo aviacijos veiksmai Ukrainoje rugpjūčio 23 d. buvo ypati gali sėkmigni. Nenuilstamose kovoje vokiečių kovos ir amingamieji lektuvai, kaip praneša DNB, bombardavo bégančią sovietų maršalo Budionno kariuomenę. Smarkūs puolimai buvo nukreipti prieš motorizuotas sovietų voras, kurios veltui mėgino pabėgti nuo vokiečių bombų krušos. Vienuoliu kariuomenės tankų buvo sunaikinta, o šeši buvo sužaloti ir turėjo būti palikti. Puolant važiuojančias sovietų voras, buvo sunaikinti 175 sunkvežimiai ir kitokie vežimai. Per smarkų sovietų aerodromu puolimą pavyko sunaikinti 30 patrankų skristi žemėje stovėjusiu lektuvu. Pataikius pirmosioms bomboms, lektuvai užsidėgė. Per kovą ore vokiečių naikintuvai numušė septynis sovietų lektuvus. Per karo veiksmus vokiečių kovos junginių jūros srityje, į rytus nuo Odesos, puolė 8.000 tonų sovietų tankai, kuris buvo smarkiai sužalotas. Vienoje upėje buvo nuskandinti septyni laivai, plauke vienoje vilkstiniuje. Didžiajame Dniepro upės intake Desnoje buvo puolami sovietų kanonierinių laivų. Vieną iš jų vokiečių lektuvai nuskandino. Kitas kanonierinis laivas, į kuri pataikė bomba buvo patupdytas ant sekliumos. Visi vokiečių lektuvai po šių mūšių sugrižo.

BERLIN. VIII. 24. DNB. Šiaurinėje Rytų fronto dalyje rugpjūčio 22 d. sėkmigni vokiečių aviacijos puolimai buvo nukreipti į sovietų Lediniuotojo vandenyno uosto Murmansko įrengimų. Bombomis buvo sunaikintos pakovimo aikštės, fabrikai ir sandėliai. Vokiečių kovos lektuvai be atvango puolė sovietų motorizuotas voras. Bomboms pataikius į sunkvežimius ir sovietų tiekimo voras, bolševikams buvo padaryta žymiai nuostolių.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Karinės vokiečių oro pajėgoms puolant sovietų laivus jūros srityje į vakarus nuo Krimo pusiasalio, vienas sovietų 8.000—10.000 tonų talpos transporto laivas buvo bombomis taip labai apgadintas, kad jis greit visas sudėgė. Kitas 2.000—3.000 tonų talpos transporto laivas, pataikius į jūrą, sustojo ir pasiliko vietoje, smarkiai pakrypė į šoną. Tuo būdu reikia laikyti ir ta sovietų transporto laivų nuskandintu.

Kroatijos valstybės vado įsakymas dėl jūros pakraščio

ZAGREBAS. DNB. Kroatų valstybės vadas Dr. Paveličius paskelbė įsakymą, kuriame tarp kito sakoma: Italijos vyriausybė pranešė Kroatijos vyriausybę, kad ji laiko reikalingu jūros pakraštį nuo Fiumės iki Montenegro laikyti „kariniai paruošta“. Tam reikalingos priemonės iš savo puosės reikalaujamos, kad karinė valdovybė gautų itakos viešojo saugumo ir susisekimo srityje. Kroatų vyriausybė yra laiminga, kad ji galinti paremti šias priemones, kurios liečia bendrąjį nepriklausomos kroatų valstybės ir sajungininkės Italijos interesų gynimo klausimą. Kroatų valstybės vadas

siūlo reikalu yra ēmėsis visos elės priemonių pajūrio srities atžvilgiu: pasiuntintys Dr. Fariccas yra paskirtas civiliniu komisaru, kuriam priklausys visa šios srities administracija. Jo valdžios būtinės bus antrosios Italijos armijos valdovybės vietoje tam, kad visi viešojo saugumo ir tvarkos klausimai šioje srityje būtų suderinti su karinėmis priemonėmis. Toliau geležinkelio ruožas nuo Fiumė iki Spalato su visais telegrafo ir telefono įrengimais bus karinės žinybos kontroliuojamas. Be to, kariiniai kroatų kariuomenės vienetai šioje srityje taip pat priklauso.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais. Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23. DNB. Šios savaitės būvyje vokiečių kariuomenės daliniai susidūrė vienuriamame Rytų fronto ruože su atskirais sovietų kavalerijos junginiais.

Išvysios kautynėse vokiečių daliniai apsupo didžiąją sovietų karinės valdovybės grotuose.

BERLIN. VIII. 23.

10 mėnesių raudonojoje armijoje

Nuotrupos iš lietuvių karių gyvenimo

Politrukų ir komandierų pastūkėjimas lietuvių kariai nebuvu didelis pradžioj, o juo toliau, juo jis mažėjo. Kartais net juokinga darsi, matan, kokių kvailų priemonių buvo griebiamasi, nuo galimo „sabotažo“ apsaugoti. Politrukai pasitikėjo tūk žydais ir komjaunuolais; tie buvo „viešpaties akys ir ausys“ ir be paliavos pranešinėdavo visus kuopos gyvenimo lygius, turėjusius ka nors benda su „sabotažu“.

Jau iš rudens kruopščiai buvo apieškoti visi kovotoju čemodana! ir atimta visi turima sprogtamoji medžiaga ir šoviniai; nebuvu paiktos né vartotos šovinių tū elės, kurių nėkados nebuvu galima padaryti tinkamų. Surinko net i tūtelės itaisytus šepetėlius, kuriais kovotojai valydo ginklus. Einančių šaudyti kovos pratimui, reikėjo atlikti didelius formalumus, kol būdavo gaunamas reikiamas šovinių kiekis. Baigus šaudymą, reikėjo iki vienos gražinti visas iūtėles; jei trūkdavo bent vienos, buvo vedamas didelis tardymas ir gręsė bausmė.

Kuopos sandėly neprivalėjo būti né vieno kovos šovinio, todėl, kai kuopos kareiviams tekdavo eiti į sargyba, kildavo didelė netvarka, nes šovinių taip greit neišgaudavo, ir todėl sargybų išskirstymas būdavo beveik visada palaikytas.

Prie piramidžių, kuriose stovėjo kovotojų šautuvai, kulkosvaidžiai ir kiti ginklai, buvo pritaisyti spyros ir ginklai laikomi užrakinti. Rakas nuo spynos buvo laikomas pas kuopos budėtoja, o atraktini ginklus galima buvo tik su kuopininko žinia, kuris aplie tai buvo ipareigotas informuoći politruką. Prie užrakintų šautuvų kovotojai kiekvienu momentu negalėdavo prieiti, ir ginklas neprižiūrimas pradėdavo rūdyti ir gesti.

* * *

Sanitariniai reikalai raudonojoje armijoje buvo labai aplieisti. Visa tvarka, visi parėdymai sanitariniams reikalais likdavo tik popieriuje, o praktikoje nebuvu vykdoma. Kuopose geriamasis vanduo būdavo nevirinamas, indai geriamam vandeniu nebūdavo uždengti. Kai pavasarėjant Vilniuje kilo viduriavimo epidemija, ji greitai išsiuko ir į kareivines ir čia rado puikią dirvą: kovotojai sigrę ne dešimtimis, bet šimtis, ir kuopose gana liga laikotarpį būdavo daugiau kaip 50 nuošt. atleistu nuo užsiemimų. Ambulatoriuje vaistų nebuvu, ir kovotojai buvo „gydomi“ nevalgymu.

Po valgio būdavo įskoma sunestiti visu daliniu indus į virtuve ir ten išvirinti. Kai atnešdavo indus, virtuve nebūdavo šiam reikalui virinto vandens, o kai štai pasikartojo keli kartus ir kai kurie daliniai pradėjo indu į virtuve nenešti,

komisaras įsakė tiems daliniams nešiuduoti tā dieną pietu.

Pavasari pradėjo siausiai nauja epidemija — šiltinė, kuri kovotojų tarpe taip pat turėjo gera rugiapiūti. Susirge šiltine kovotojai, pulko ligoninėje nesant beveik jokių valstytų, būdavo siunčiami į karą ligoninę, kad iš ten po kelių dienų parvežtų į karą. Mires kovotojas, dažnai nė giminėmis ir artimesiems apie tai nepranešus, būdavo laidojamas bolševikiškai: karsią idėdavo į egėmisi kaištą ir raudonomiškais vėlavomis apkarstyta sunkvežimi, priešakyje nešlavo dar viena raudoną skarmala, už jo eida politrukas ir būrelis kovotojai — tokia būdavo „procesija“. Po mirties kovotojas būdavo pravedamas įsakyti: tokia diena karą ligoninėje mirės viduriu šiltine tokis kovojojas, palaidotas karių kapuose; kapas be numerio...

Pirtin kovotojai būdavo vedami labai retai, todėl nenuostabu, kad parazitai pas labai reta nebūdavo. Pavasari buvo įsakyta patiemis kovotojams plaučių baltinius ir autus, bet vėliau tas įsakymas buvo atšauktas, nes kovotojai prieš tokias tvaras pradėjo bruzdėti.

Vilniuje dėl didesnio kariuomenės įgulos skaičiaus buvo bloga supatelpomis, ir kovotojai gyveno ganančiai. Atvykus į lietuvių dalinius politrukams, šie geriausias ir didžiausias kuopų patalpas paėmė savo žinion ir jose įkūrė Lenino kampelius. Tuo būdu kovotojai dabar buvo visai sugrūsti, ir lengva suprasti, kokios buvo sanitariénos sąlygos, kai, pvz., 16 žmonių skirtoj patalpoj buvo sugrūsta per 40 kovotojų.

* * *

Daug bėdos politrukai turėjo, kol išmokė visus giedoti internaciona-

sinai, jei tik galėtų gauti.

S. m. rugpiūčio m. 20 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė žinomas lietuvių spaudos ir teatro veteranas

LIUDAS JAKAVIČIUS

(Lietuvių)

Palaidotas Anykščiuose. Apie tai praneša giminėmis ir pažystamais

Nuliude žmona ir vaikai

Smulkūs skelbimai

VOKIEČIU KALBOS KURSAMIS REIKALINGI MOKYTOJAI

Kreiptis Vytauto prosp. Nr. 63.

594(2)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminijų Prekybos siuvykoje esančioje Daukanto g. 13 nr. priimami užsakymai įvairių civilinių ir karinių rūbų. Užsakymai, prižiūrimi patyrusio spec. siuvėjo p. Gerulaičio atliekami greit, gražiai ir sažiningai.

Kauno Pramoninių Gaminijų Prekyba

491(4)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminijų Prekybos batu taisymo dirbtuvėje esančioje Laisvės al. 50 nr. batu taisymai užsakymai atliekami greit, gerai ir sažiningai.

Kauno Pramoninių Gaminijų Prekyba

492(4)

SKELBIMAS

Medic. gydyt. Antanas Pagirys Odos ir veneros ligos nuo 16 — 18 val. Parodos g. Nr. 10, b. 2, tel. 23040. 523(2)

Ieškomas jaun. pusk. Kažemėkaitis Albinas. Prieš karą tarnavo I Varėnos poligone, 262 pulke, 3 kuopoj. Žinantiųjų apie ji prašom pranešti Kažemėkaičiui Kaziui, Kaune, Siaulų g. 48, bt. 1. 563(2)

Mažai žemai skubiai reikalinga tarnaitė. Kreiptis A. Panemunė, Biurės 17, bt. 3, tel. 41638. 564(2)

Prityres, mokas vokiečių — rusų kalbas buhalteris ieško tarnybos prekybinėje ar gamybinėje įmonėje Kaune.

Kreiptis „I Laisvės“ Administracija 76. 540(1)

Kunigas Paulauskas iš Varlaukės prašomas skubiai atvykti į Vidiškius. Kun. Klebonas. 585(1)

Dingusi Linkevičienė - Ramoškaitė. Marijona d. Juozo su penkiais vakių: Linkevičiai Zanas, Kazys, Juozas, Petras, Stasys, a. Petro. Visi gimė Vilkišos miestelyje. Žinantiųjų apie juos prašom pranešti Leonui Zibalui. Maironiškiu km. Lapių valsč. Vejo g-vė.

528(2)

Gydytojas — balneologas

J. VENCKŪNAS

vidaus ir nervų ligos

sugrižo ir persikėlė į Duonelaičio g.

Nr. 42, Kaune, telef. 25312.

Priima ligonius kasdien nuo 3 —

12 val. ir 4 — 8 v. v. 578(1)

Davusieji išreminti paveikslus M.

Bermanui. Laisvės al. 17, prašomi

juos iki 1941. IX. 1 atsiimti iš

„Dailės“ kooperatyvo rėmų drbtuvės

Laisvės Al. 21.

Neatsiūmejimai bus laikomi nuo už-

sakymo atsisakiusių.

Ten pat reikalingas mokinys prie

ir atlyginimų. 593(1)

Dolmetscherin beherrscht deutsche u. litauische Sprache, vertraut mit sämtl. Büroarbeiten, im Besitz von Zeugn., sucht passende Stelle. Angeb. unter Nr. 29 an die Abfertigungsst.

dieser Zeitung.

Vertėja mokanti vokiečių ir lietuvių kalbas ir visus raštinės darbus, turinti tarnyb. pažym., ieško atitinkamų tarnybos. Siūlyti Nr. 29 Šiauliai karo admin.

582(1)

Zinantiųjų apie eil. Raškauską Vytautą, tarnavusį I Varėnoje II artillerijos pulke, prašoma pranešti broiliui Raškauskui Jonui, Raudonės paštas, Pupkaimio kaimas. 584(1)

Gerb. klijentai, turintieji pretenzijų i koop. gam. artele „Apsauga“ pri-

valo iki š. m. rugpjūčio mėn. 15 d.

praeikšt. pretenzijas. Iki to laiko pre-

tenzijų nepareiškus vėliau pretenzi-

jos bus neprilimamos.

Artelės „Apsauga“ Valdyba

586(3)

Galimais būdais ir galimai gretčiau gražinti „Pavasario“ knygynui Kau-

ne.

Už prisiuntintą prie progos atsidė-

kosiu.

S. P. „Pavasario“ knygynas, Kau-

nas, Laisvės al. 18, tel. 27133.

590(1)

SPORTAS

Luftwaffe atsigriebė 4:2

Antrosios futbolo rungtynės Feld-kommandantur — Luftwaffe pasi- baigė iškinančia lankūnų pergale 4:2. Laimėjimus buvo iškovotas antrame puslaikyje, nes pirmasis davė lygiais 2:2.

Feldkommandantur vienuolikė prae-dėjo daug žadancią ir jau pirmo žadimo minučėje, po pakartotino antpuolio, pasiekia įvertinimą (puskairio Vita ūvius). Tačiau vėliau Luftwaffe stipriai susiūla, ir vyksta permanentin-ga kova, kurioje nė viena komanda neįslukštėna didesnės persvaros. Pa-galiau krinta išlyginamas įvertinimas. Lygiuosios neigiamai trunka, kai geriausias iš dvidešimt dujų aikštėje pri-verčia Luftwaffe susimasyti — Vita ūvius. Tačiau vėliau Luftwaffe pagaliau įvertinimą išlyginti (Solinski nuopelnas). Antrame puslaikyje iš karto įvertinimą pagaliau išlyginti (Vortmann, Solinski, Bernarbo). Feldkommandantur vedė 2:1. I kėlinio pabaigą Luftwaffe pagaliau įvertinimą išlyginti (Solinski nuopelnas). Antrame puslaikyje iš karto įvertinimą pagaliau išlyginti (Vortmann, Solinski, Bernarbo).

Pertraukos metu griežė policijos orkestras. Pr. Jonušo diriguoamas. Orkestrui žūrovalai nesigaliėjo apla-

reikškė Vita. Komandu sudėtys: Luftwaffe: Seidenbusch; Roettgens, Vergpohl; Os-bild, Tenamberger, Poppensieber; Kloepper, Renschle, Vortmann, Solinski, Bernarbo; Feldkommandantur: Meisel; Grossmann, Pfeifer-mann; Bensing, Abloggin, Schreiber; Buechel, Jung, Gruenels, Vita, Kanitsar.

Paštoto Istaigų Vršininkams Visi vietos paštoto istaigų viršininkai, kur nėra valdinė paštų namų, susitarė su vietų savivaldybėmis, pa-renka iš nacionalizuotų namų paštoto istaigoms tinkamus namus. Pageidautina, kad namai būtų mūriniai ir tinkamose paštoto istaigai vietoje.

Parinktus namus paštoto viršininkai perima iš savivaldybių pagal perdavimą — priėmimo aktus, kuriuos, pirmam galimumul esant, persiunčia Paštoto Valdybą.

Paštoto istaigas į perimetus namus tuoju galima kelti tik tose vietose, kur karo metu paštų namai yra su-dege arba taip sugriauti, kad toliau juose istaigos negalima palikti.

Istaigas, kurios yra nuomojamoje namuose, galima kelti tik gavus Valdybos sutikimą.

Paštoto Valdybos Direktorius DR. V. KUDIRKOS VARDO CHORO

repeticijos bus į Konservatoriją, bet Laisvės al. 20: pirmadienį (VIII. 25) 18—19 val. altai, 19—20 val. sopranai; antradienį (VIII. 26) 18—19 val. basai, 19—20 val. tenorai; trečadienį (VIII. 27) 18 val. viso choros.

Svendionio Mokytoju Seminarijoje šiaisiai mokslo metais veiks rengiamasis, I ir III kursas.

I rengiamajį kursą priimami baigę 6 tarybinės klasės arba 2 reform. klasės.

I kursą priimami baigę 7 tar. kl. arba 3 ref. kl.

I III kursą priimami baigę IX, IXr tarybinės kl. arba 5 reform. arba 6 senias, arba mok. sem. 2 kursu.

Prašymai paduodami Švenčionyse arba Utenos pr. mok. inspekcijoje.

I Kauno Mokytoju Seminarija (Prieplaukos krantas 25) ištoti prašymai priimami iki šio mėnesio 26 dienos.

I I-jį kursą priimami mokiniai, bai-ge reformuotosios gimnazijos 3 klasės arba tarybinės vidurinės mokyklas 7 klasės; i II-jį kursą priimami baigę reform

Piliečių sąžininių gumas - visos tautos reikalas

Netiesa, kad moralumas yra kintamas dydis. Gali smarkiai keistis moralumo formas, gali gauti ivarių a spalvių moralumo savoka, bet pati dorovė giliausia savo esme lieka pastovi ir nepajudinama, pakilusi aukščiau asmenių ir tautų, uganti, teisiančių ir baudžianti. Dėl to melagis visuomet savo mela pridengia tiesos vardu, ištirkėlis sakosi klausas gamtos balso, o vagis - pyksa vagimi vadinas. Objektivaus moralumo ir nemoralumo pašekas aikškai patiria ir individai ir tautos, nes dorovingumas ugdo žmogus jo kelyje nuo žmogaus į antžmogį, o nedorovingumas ji smukdo ligi gyvulio, žvėries, net bestijos. Be to, dorovingumas nepadalomas: nykdamas vienoje srityje, žmogus nyksta ir kitose, nes abyssus abyssum invocat — praraja gindam praraja.

Tautą sudaro individai, kuriuos jungia stipresnė ar silpnėsne vieninga samonė. Todėl galimos tautinės dorybės ir tautinės ydos. Kas nera girdėjęs apie Suomiją arba Islandiją, kur kairiai dieną keliaudamas gali palikti apsiausta pakelės medyje, o kitą dieną grįždamas vėl į pasiūlą? Karo išprovokavimas yra bausus nusikaltimas, bet išprovokuota tauta gali būti priversa griebtis ginklo gyvybinėms savo teisėms apginti. Tokia tauta paprastai deda visas pastangas, kad šito bandymo metu ji nenukentėtų ne tik materialiai, bet ir moraliai. Kilnios karinės riteriskos tradicijos, kurias šimtmeciais ugdė ir puoselio vokiečių tauta, kaip tik iš kurį tikslą saugoti ir dargi ugdyti karinio dorovinguma. Tokią prasmę turėti pasidavusio priešo gyvybės apsauga, civiliniu priešo šalies gyventojų globojimas, taip mes supratome eilę faktų šitame kare, kuriame vokiečių kariuomenė nekarta iekuo susidurti su priešu, nesiskaitančiu su jokiomis tradicijomis ir jokia morale. Vokietijoje žyve prancūzų lakūne buvo laidojami su karine pagarba; nežiūrint neišdildomas Brombergo skerdynių dėmės narsiam Weserplatte gynėjui nelaisvėje gražinamas kardas; narsiai, bet garbingai kovojujus norvegus Flurerio issakoje iš nelaisvės; su derama narsiam priešui pagarbą minimi grakai. Koks tai ryškus kontrastas palyginus su bolševikais, kurie pasiraše taikos sutartij su Suomijos liūtais, nuolat kalbėjo apie „baltsuomiu gaujas“, „baltsuomius bandi us“ ir apie kurių priemones šitame kare Atilio sprogdinimo liudininkams pasakoti nebūtų prasmės.

Bolševikiškoji morale, nuodujus pavergtasiams tautoms, per vienerius metus negalėjo suskubti užnuodinti mūsų. Tačiau užsimerkime tikrovės akivaizdoje, jei tvirtintume, kad ji kai kieno pasamonėn neilašino keletos lašų. Argi neišmoko kai kurie iš mūsų „nacionalizoti“, be jokios atodairos i socialinių teisėgumų? Paliekęji butai, daiktai, patogios progos kai kai pirkti beveik večiai — vis taj puikios salygos veikti tam nuodoul, kuris gundo asmeniškai pelnytis iš karo ir kitu nelaimės ir kuris pasituričiam namų savininkui neleidžia užmigti, nes jis žino, kad gretimuose namuose yra užsilikusi pabégėlio komisario „nacionalizuotina“ lova. Visa tai vyksta nežiūrint to, kad yra jis aigas, kurios rūpinasi iš susidariusių aktyvų aprūpinti nukenčiusis nuo karo ir nuo bolševiku teroro.

Mūsų laimejai tokį faktą nėra auga, be jautėmė pareiga apie juos užsiminti, nes ir lašas nešvarumus užteršia visą vandenį, o mums visai nereikalingi būsimieji aptukė, bendruomenės reikalai nejautrūs buržuazijai. Užsiminėm apie tai dar ir dėl to, kad yra nemažai atveju, kur atskiri asmenys buvusiose aplinkybėse visai teisingai pasielę imdamiesi globoti arba apsaugoti turėti arba sąžiningai kai kai isigijo. Ši dalyka galutinai sunor muoti lmasi šeštadienį paskelbės Kauno miesto Srities komisaro parėdymas. Lietuviai sąžiningumu išpildyti šio parėdymo reikalavimus mums yra ne tik elinié pareiga, bet ir garbės dalykas.

Verordnung zur Regelung des Arbeitseinsatzes

Auf Grund der mir vom Führer erteilten Ermächtigung verordne ich:

Die Wiederherstellung geordneter Verhältnisse auf dem Gebiet des Wirtschaftslebens lässt es untragbar erscheinen, dass Arbeitskräfte beschäftigungslos bleiben.

Um diese Kräfte wieder in den Arbeitsprozess einzugliedern und damit den Lebensunterhalt des Einzelnen und seiner Familie sicherzustellen, ist es Pflicht eines Jeden, hierbei nach Kräften mitzuarbeiten.

Wer sich dieser Notwendigkeit verschliesst und mit seiner Arbeitskraft zurückhält, schädigt sich und damit die Allgemeinheit. Zur Erzielung eines geregelten Arbeitseinsatzes ordne ich daher folgendes an:

§ 1

Alle Einwohner der vom Reichskommissar für das Ostland verwalteten Gebiete sind verpflichtet, sich auf Aufforderung des zuständigen Arbeitsamtes bei diesem zwecks Erfassung zu melden. Personenkreis, Reihenfolge und Zeit, in der die Erfassung erfolgt, bestimmen die Arbeitsämter.

Die Meldung hat persönlich unter Beibringung der über den Personenstand und die bisherige Beschäftigung Auskunft gebenden Urkunden (Pass, Arbeitsbescheinigung usw.) zu erfolgen.

§ 2

Die Arbeitsämter können für bedeutsame und vordringliche Arbeiten, geeigneten Arbeitskräften bestimmte Arbeitsplätze auch außerhalb des Wohnorts — bei entsprechender Vergütung zuweisen.

Für Grosseinsatz, insbesondere für Mass-

nahmen zur Sicherung der landwirtschaftlichen Erzeugung, können Jugendliche bestimmter Jahrgänge geschlossen eingesetzt werden.

§ 3

Soweit aus betrieblichen Gründen Entlassungen von mehr als 10 Arbeitkräften innerhalb einer Woche erfolgen, hat der Betriebsführer dieses dem zuständigen Arbeitsamt vor Ausspruch der Kündigung schriftlich anzuzeigen.

Die Auswahl der zur Entlassung kommenden Arbeitskräfte hat im Einvernehmen mit dem Arbeitsamt zu erfolgen. Bei Vorliegen höherer Gewalt kann das Arbeitsamt die Kündigungsfristen abkürzen.

§ 4

Die Einstellung von Arbeitskräften unter 25 Jahren beiderlei Geschlechts bedarf der Genehmigung des Arbeitsamts. Ausgenommen hiervon sind Einstellungen in landwirtschaftlichen Betrieben.

§ 5

Alle Eingaben an das Arbeitsamt sind zweisprachig — in deutscher Sprache und in der Landessprache — einzureichen.

§ 6

Wer den Anordnungen der Arbeitsämter nicht Folge leistet, verhindert den geordneten Wirtschaftsaufbau und hat deswegen Bestrafung zu erwarten.

§ 7

Diese Verordnung tritt mit dem heutigen Tage in Kraft.

Der Reichskommissar für das Ostland

In Vertretung:
gez. FRÜNDT

Kauen, den 15 August 1941.

Potvarkis darbo jėgų panaudojimo reikalui

Remdamasis Fiurerio man suteiktu igaliomiu, issakau:

Norint grąžinti tvarką ūkio gyvenime, neleistina, kad būtų nenaudojamų darbo jėgų.

Kiekvieno pareiga yra pagal savo išgales prisidėti prie to, kad tas jėgas būtų galima vėlijinti į darbo eigą ir tuo užtikrinti kiekvieno atskiro žmogaus ir jo šeimos pragyvenimą.

Kas šio būtinumo nenori matyti ir savo darbo jėgos nepanaudoja, kenkia pats sau, o taip pat ir visuomenė. Todėl darbo jėgų panaudojimui sutvarkyti issakau štai ką:

§ 1

Visi Reicho Komisaro Rytų Kraštui valdomu sričių gyventojai turi, atitinkamieis darbo samdos organams pareikalavus, pas juos išregistruoti. Tie organai nustato, kokiems asmenims reikia registruotis, kokia tvarka ir kokiui laiku.

Atvykti registruotis reikės pačiam, pristatant dokumentus, iš kurių būtų matyti reikalingos apie atitinkamą asmenį žinios ir jo ligšiolinis darbas (pasā, darbo pažymėjimas ir kt.).

§ 2

Svarbiems ir skubotiemis darbams darbo samdos organai gali tinkamas tam darbui jėgas — už atitinkamą primokėjimą — panaudoti ir kitur, ne jų gyvenamojoje vietoje.

Dideliems darbams, ypač ten, kur reikia už-

tikrinti žemės ūkio gamybą, gali būti panaudoti visi tam tikro amžiaus jaunuoliai.

§ 3

Jei dėl rimty, iš paties darbo išplaukiančiu priežasciu per vieną savaitę atleidžiama daugiau kaip 10 darbininkų ar tarnautojų, tai imones ar ištaigos vedėjas, prieš paskelbdamas atleidimą, turi apie tai pranešti atitinkamieis darbo samdos organams.

Atleistinos darbo jėgos parenkamos susitarus su darbo samdos organais. Esant nenumatytomis ir nenuveikiamomis aplinkybėmis, darbo samdos organai gali atleidimo laiką sutrumpinti.

§ 4

Priimant vienos ar kitos lyties jaunesnes kaip 25 metų amžiaus darbo jėgas, reikia gauti darbo samdos organų sutikimą. To sutikimo nereikia tik priimant žemės ūkio darbams.

§ 5

Raštus darbo samdos organams reikia rašyti dviem kalbom — vokiečių ir lietuvių.

§ 6

Kas neklausys darbo samdos organų issakyti, tas trukdys tinkamai atstatyti ūkį ir todėl bus baudžiamas.

§ 7

Sis potvarkis galioja nuo šios dienos.
(pas.) FRÜNDT

Už Reicho Komisarą Rytų Kraštui
Kaunas, 1941 m. rugpiūčio 15 d.

Churchillio kalba per radiją

AMSTERDAMAS. VIII-25. DNB. Britų ministeris pirmininkas Winstosas Churchillis sekundinėnai vakte pasakė per radiją kalbą. Jis pranešė, kad prezidentas Rooseveltas ir jis buvo susitikę kalnu apsuptoje ilankoje, „kažkur Atlanto vandenye“, viename iš naujausiu britų karo laivu. Ten jie tris dienas tarėsi, apsupti vadovaujančiu Didžiosios Britanijos ir Jungtinės Valstybių kariuomenės vyrų. Tas susitikimas, pasakė Churchillis, buvė visų angliskai kalbančių pasaulio tautų vienybės simbolis. Jo tikslas esas sumobilizuoti „visas geriausias pasaulio jėgas prieš blogias jėgas, kurios viešpatauja Europoje ir Azijos dalyje“. Toliau Churchillis pareiškė, jog siekiama išgelbėti daugelių tautų iš vargo, i kurį jos buvo ištumtos „blogųjų pasaulio jėgų“. Dabar vyksta šlyktūs dalykai. Visa Europa triuškina nacių karos mašiną. Pasaulis dabar esas liudytojas tokios priespaudos, kokios istorija dar niekuomet nėra pažinus. Daug tautų esą sugnuždin-

ta. Kitos tautos, kaip italai, vengrai, bulgarai ir rumunai, kaip išsireiškė Churchillis, virtos „naciško tigro šakala“. Švedija, Ispanija ir Turkija, tvirtino Churchillis, daubar rungtyniauja, kuriai iš jų pirmi ateis eilė.

Toliau anglų ministeris pirminkas kalbėjo apie vokiečių sovietų konfliktą, kuriame, jo žiniose, „naciai“ pirma karta turėje netekti daug krauso. Nurodės sovietų savo krašte padarytus sunaikinimus, Churchillis pareiškė, kad nuo mongolių išveržimo XVI-tame šimtmečje niekuomet nėra buvę tokio negailestingo karas. Tačiau tai, pareiškė Churchillis toliau, nėra vienintelis išnaikinimas. Jau penkeri metai kai japonai siaučia Kinijos imperijoje. Be to, jie nesenai ištisė savo ranką ir į Indokiniją. Dabar jie grasinė Singapūrui, kuris yra britų apsaugoje, ir Filipinams, kurios saugo Jungtinės Valstybės. Yra tikra, kad visam tam turi ateiti galas.

Atlanto vandenye Rooseveltas

ir jis — Churchillis, — atsižvelgdam iš tokią padėti, nutarę padaryti viso pasaulio tautomai deklaraciją, pagal kuria Jungtinės Valstybės ir Didžioji Britanija suntingai nurodyti joms kelia „išsvaduoti pasaulį iš vergijos“. Hitleris ir jo bendaradarbiai ištisus metus kalbėje apie naują pasaulio santvarą, tvirtino ponas Churchillis, esanti, tačiau, niekas kita, kaip „prūsų, paradinės žygiuotės, koncentracijos stovyklų ir būrio šiūliu viešpatavimas“. Sunukus esas „pavergtijų“ tautų likimas. Tačiau jos turi prisiminti, jog jei tunelis, galimas dalykas, ir ilgas būsis, tunelio galas būsis vienai karta pasiekta.

Toliau Winstonas Churchillis tvirtino, jog galingos jėgos praeista ginkluotis, norėdamos suėti pagalbą okupuotiems kraštams. Tai esas Roosevelt ir Winstona Churchillio „nareikšimas, nes jiems visuomet rūpi „patarnauti viso pasaulio reikalui“. Atlanto vandenye buvę nutarta ga-

Iš visos Lietuvos

TAURAGĖ

Praeivini galį pastiodyti, kad prie parduotuvų stovinčios žmonių eilės laukia pirklių sunaujančių priešpėja, tačiau iš tikslių tačiau eilės — laukia prie kitų parduotuvų. Atrodo, kad šio nenaudingo laiko galiušimo būtų visai nesunku išvengti, jei pirkėjai išsirašytų pirklių vienoje kurioje krautuvėje, kuri būtų aprūpinama taip, kad galėtų patenkinti normalų išregistruavusiu pareikalaivimą.

PANEVĖŽYS

— Turgavietėje miesto s-bė frenge didelė lenta, kurioje surašomas rinkos kainos. Pardavėjai ir pirkėjai yra labai patenkinti, nes žinodami kainas, nesileis spekulantų išnaudojami.

— Mieste nuo bolševiku išliko blogas išprotis. Gatvėje, valgyklose ir baruose landžioja elgetaujančiu vaikų, kurie, prisirinkę iš patsių žolių ir nuvytusiu gėliu, prašo pirkinių, nes neturi pinigų pragyvenimui. Reikėtų, kad visi tie išmalados prasijo pragyvenimą užsidirbtų kitokiu būdu.

ANTONESCUS PAKELTAS I MARŠALUS

BUKAREŠTAS. DNB. Karaliaus dekretu Rumunijos valstybės vadą generolas Antonescus pakeltas Rumunijos maršalu, o kitu dekretu — Mykolo Narsio ordinu pirmo laipsnio riteriu.

BUKAREŠTAS. DNB. Netoli Bukarešto išvyskė didelė nelaikė. Autobuse, kuriuo važiavo 36 keleiviai, sudužo apipintas butelis su sieros angliadegiu ir užsidegė. Seši keleiviai buvo tapę smarkiai sužeisti, kad mirė. Dauguma keleivių buvo lengvai ar sunkiai sužeista.

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 16

1. Der in meiner öffentlichen Bekanntmachung Nr. 14 vom 21. August 1941 festgesetzte Höchstpreis fuer Kartoffeln im Kleinverkauf (Einzelhandel) wird endgültig festgesetzt auf — 50 Rubel.

2. Die öffentliche Bekanntmachung Nr. 14 wird damit ausser Kraft gesetzt.

3. Preisueberschreitungen werden streng bestraft.

Kauen, den 24. August 1941.

Der Gebietskommissar
Kauen — Stadt:
gez. CRÄMER
SA — Oberführer